

Tájékoztató a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács tevékenységéről

Előzmények

- 2013. december 29.: BOR-VIDÉK Tokaj-Hegyalja Nemzeti Program létrejötte;
- 2014. február 25.: Tokaj Borvidék kiemelt térséggé válik (innentől kezdve áll fenn a kiemelt térségi szintű területfejlesztési koncepció és program elkészítésére és a Kormány számára történő benyújtására vonatkozó kötelelem);
- 2014. július 2.: a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács (a továbbiakban: Fejlesztési Tanács) alakuló ülése;
- 2014. szeptember 17.: a Fejlesztési Tanács törzskönyvi nyilvántartásba vétele;
- 2014. december 22.: a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. (a továbbiakban: Munkaszervezet) cégbírósági regisztrációja;

Vonatkozó jogszabályok

- a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény;
- a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet

1. TANÁCS MEGALAKULÁSA, FELADATAI ÉS MŰKÖDÉSE

1.1 Cél:

A Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács létrehozatalának legfőbb célja, hogy kellő szakértelemmel és helyi beágyazódással egy központban kerüljön koordinálásra a Tokaj(i) Borvidéket érintő, annak kiemelt térségi, illetve világörökségi jellegéből, valamint a BOR-VIDÉK Tokaj-Hegyalja Nemzeti Programból (a továbbiakban: Nemzeti Program) fakadó fejlesztések összessége.

1.2 Hatáskör:

A Tanácsnak az országgyűlés által kétharmados többséggel elfogadott törvényből fakadó hatásköre – a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján – a térség gazdasági, környezeti vizsgálata és értékelése, a Tokaj(i) Borvidéket érintő ágazati fejlesztési tervek és programok véleményezése, valamint területfejlesztési koncepciójának és programjának elkészítése.

1.3 Megalakulás:

A Tanács 2014. nyarán alakult, de érdemi tevékenységét csak 2015. évben tudta megkezdeni.

1.4 Tagok:

A Tanács tagjai a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés elnöke és egy további képviselője, a Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsának elnöke, a Tokaj Kereskedőház Felügyelőbizottságának elnöke, továbbá a nemzetgazdasági miniszter, valamint a miniszterelnökséget vezető miniszter egy-egy képviselője.

1.5 Szervezet:

A Tanács operatív tevékenységét a Munkaszervezeten (Tokaj Borvidék Fejlesztési Nonprofit Kft.) keresztül fejtí ki. A Munkaszervezet központja Tokajban van, fióktelepe Budapesten. A Munkaszervezetet annak ügyvezetője mellett 3 területfejlesztési szakértő és projektmenedzser, 1-1 irodavezető, valamint egy pénzügyi referens alkotják. A Munkaszervezet főként a Tanácstól kapott költségvetési támogatásból és a tagok befizetéseiből működik.

1.6 A Tanács főbb tevékenységei:

- a) a Borvidéket célzó **fejlesztési projektek** – beleértve a BOR-VIDÉK Tokaj-Hegyalja Nemzeti Programban nevesített projekteket és a településektől érkezett fejlesztési javaslatokat - kidolgozása, megvalósításra előkészítése, finanszírozás keresése;
- b) BOR-VIDÉK Tokaj-Hegyalja **Nemzeti Program időszakos felülvizsgálata**, megvalósítása folytatásának fokozatos átvétele a Széchenyi Programirodától, együttműködés a Széchenyi Programirodával;
- c) Tokaj Borvidék kiemelt térség **területfejlesztési programjának** kidolgozása;
- d) borvidéki fejlesztési **tervek, stratégiák előkészítésének segítése**, véleményezése (városi, megyei területfejlesztési stratégiák, stb.);
- e) **Világörökségi Gondnokság** működtetése, beleértve a Világörökségi Tervtanács létrehozásáért feladatokat átvételére;
- f) **Tokaj(i) Borvidéken való jelenlét megerősítése**, együttműködés kialakítása helyi és központi közigazgatási döntéshozókkal, egyéb szereplőkkel;

A továbbiakban a Munkaszervezet fenti főbb tevékenységei kerülnek vázlatos kibontásra.

1.7 A Munkaszervezet főbb tevékenységei:

A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. által elvégzett munkát a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: területfejlesztési törvény) vonatkozó rendelkezései alapján az alábbiak szerint mutatható be:

„15. § (15) A területfejlesztési koncepció és program kidolgozását, és más közös területfejlesztési feladatokat a Tokaji Borvidék térségében a Tokaji Borvidék Fejlesztési Tanács Munkaszervezete látja el. A Tokaji Borvidék Fejlesztési Tanács Munkaszervezete ennek keretében:

a) vizsgálja és értékeli a kiemelt térség társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait, a vizsgálatok során felhasznált információkat és a vizsgálatok eredményeit a területi információs rendszer rendelkezésére bocsátja,”

b) az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban kidolgozza és a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter útján a Kormánynak elfogadásra benyújtja a kiemelt térség területfejlesztési koncepcióját,

- felhasználható, rendelkezésre álló nyersanyagok kataszterének összeállítása, alapanyagok összegyűjtése, kategorizálása;
- a területfejlesztési koncepció és program elkészítéséhez szükséges polgármester-interjúk elkészítése, projektötletek gyűjtése a Nemzeti Program számára;
- a Helyzetértékelés és a Jövőkép összeállításának megkezdése (konceptióalkotás, szövegezés megkezdése),

c) előzetesen véleményezi az országos, valamint a kiemelt térséget érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat, és

- a BAZ megyei fejlesztési terv, illetve az ITP véleményezése;
- Tokaj integrált települési stratégiájának (ITS) folyamatos véleményezése, részvétel a kapcsolódó fórumokon, egyeztetéseken;

d) *figyelemmel kíséri az **operatív programok kiemelt térségben jelentkező feladatainak végrehajtását**, külön döntés alapján közreműködik azok végrehajtásában.*

- részvétel a BOR-VIDÉK Tokaj-Hegyalja Nemzeti Program felülvizsgálatában;

2. FEJLESZTÉSI PROJEKTEK

Az elmúlt hónapokban a Tanács Munkaszervezete felmérte a Borvidéken felmerülő legfontosabb fejlesztési projekteket, és azok alapján sor került **12 projekt előkészítésére**, melyek prioritást élveznek:

- termőhelypotenciál-felmérés a teljes Tokaj Borvidékre;
- Tokaj(i)-Hegyalja Védjegyrendszer kialakítása (előkészítés);
- Tokaj(i) Borvidék komplex információs rendszer tervezése, kialakítása és működtetése;
- Tokaj(i) Borvidéken megtermelt mezőgazdasági termékek (kiemelten szőlő és gyümölcs) tárolására, feldolgozására, csomagolására alkalmas ingatlan és eszközpark fejlesztése;
- Világörökségi Látogatóközpont létrehozása;
- Tokaj Borvidék Világörökségi Gondnokság átalakítása és komplex fejlesztése, valamint értéktár kialakítása (nemzetközi borvidéki programiroda és turisztikai funkció bővítéssel), és Tokaj bekapcsolása a világörökségi borvidékek hálózatába, együttműködésébe;
- Kiemelt térség szintű komplex oktatás-képzési koncepció kidolgozása és implementálása;
- Szőlészeti képzési és foglalkoztatási program;
- Fiatal Diplomások Tokaj-Hegyalja Fejlődéséért Program;
- A borvidéki dűlőúthálózat átfogó korszerűsítésének komplex tervezése;
- Komplex és integrált marketing és kommunikációs stratégia fejlesztése Tokaj-Hegyalja térségfejlesztési stratégiájához;
- Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács alá rendelt Tokaj-hegyaljai térségi marketingszervezet (Tokaj Marketing Testület) létrehozása és működésének támogatása.

A BOR-VIDÉK Tokaj-Hegyalja Nemzeti Program alapján **részletes kidolgozásra** (projektesítésre) kerültek az alábbi kiemelt fejlesztési programok:

- Tokaji Életpálya Program (fiatal, új gazdák megtelepedését és működését célzó program);
- Tokaji Közösségi Infrastruktúra Program (magas szintű technológia használatot lehetővé tevő eszköz-hozzáférési program);
- Tokaji Képzési és Foglalkoztatási Program (szőlészeti képzési és foglalkoztatási célú program)
- Fiatal Diplomások Tokaj-Hegyalja Fejlődéséért Program.

A Munkaszervezet mindent megtesz azért, hogy a fentiek mellett, az 1981/2013. (XII.29.) Korm. határozat alapján 2015. évben **1,8 mrd költségvetési fejlesztési célú támogatás** (általános tartalék forrású) érkezzen a Borvidékre. Ezzel kapcsolatosan a Fejlesztési Tanács Munkaszervezete részletes projekttervet készített, és a támogatási kérelmet benyújtotta a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz és folyamatos egyeztetéseket folytat a Nemzetgazdasági Minisztériummal, valamint a Miniszterelnökséggel.

A Munkaszervezet mindent megtesz azért, hogy Tokaj Borvidék kiemelt térségi státusza **betervezésre kerüljön az európai uniós operatív programok 2020- ig tartó fejlesztési keretébe**. Ennek érdekében az elmúlt hetekben valamennyi IH vezetővel egyeztetés folyt.

3. NEMZETI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA

Az 1981/2013. (XII.29.) Korm. határozat rögzítette a Nemzeti Program előkészítésére vonatkozó feladatokat. A Nemzeti Programhoz kapcsolódó forrásallokációs feladatok (a kormányhatározat 2. pontja) nem valósultak meg, a Nemzeti Program projektjei nem kerültek betervezésre az egyes operatív programok éves fejlesztési kereteiben. Ezért, a Nemzeti Program megvalósítása tekintetében a Fejlesztési Tanács Munkaszervezete 2015-ben előkészített egy **új kormányhatározat-tervezetet**, amely az első határozat elfogadása óta eltelt időszak tapasztalatai alapján, a Nemzeti Program sikeres megvalósítása érdekében szükségessé vált lépéseket és szervezeti átalakításokat határozta meg. Az előterjesztés egyeztetése a Miniszterelnökséggel folyamatban van.

A Fejlesztési Tanács létrejöttével a Nemzeti Program megvalósításával járó **feladatok a Széchenyi Programirodánál kivezetésre, a Fejlesztési Tanácsnál pedig felvételre** kerültek/kerülnek. A Széchenyi Programiroda is kezdeményezte korábban, hogy a Nemzeti Program megvalósításának feladat formálisan is kerüljön máshova – a Tanácshoz – allokálásra. (Ez a 27/2014. (II. 7.) Korm. rendelet 9. § (4) bekezdésének módosításával elérhető.)

A Nemzeti Program pontjainak és fejlesztési céljainak megvalósítását gyorsíthatná fel továbbá, amennyiben jogalkotói szinten átgondolásra kerülhetne a Borvidéket érintő **jogszabályi környezet**, azzal a céllal, hogy a Borvidék sajátosságai és eltérő jellegadó jellemzői összehangolásra kerüljenek. Jelenleg számos fejlesztés hiúsul meg a nem jól definiált célok, ellentmondó elképzelések mentén (pl. ipar vs. borászat).

4. TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM

A **Tokaj-Hegyalja kiemelt térség területfejlesztési programjának** (továbbiakban Területfejlesztési Program) előkészítése a Fejlesztési Tanács törvényben meghatározott feladata. A Területfejlesztési Program a Borvidéket érintő területfejlesztési támogatások alapja és előfeltétele. A Tanács Munkaszervezetének megalakulásával **megkezdődött** ennek megalapozása, kidolgozása, ugyanakkor a Program kidolgozása önmagában nagyobb forrást (105 millió forint) igényel mint a Tanács egész éves működési költségvetése.

A Területfejlesztési Program elkészítéséhez a **Fejlesztési Tanács forrást mindeddig nem kapott**. A szükséges forrás biztosításáról hosszas egyeztetés zajlott a Miniszterelnökséggel. A szükséges forrást részben megoldaná a fentebb, 2. pontban hivatkozott, az 1981/2013. (XII.29.) Korm. határozat alapján 2015. évben 1,8 mrd költségvetési fejlesztési célú támogatás folyósítása, melyből a Területfejlesztési Program kidolgozásának és megalapozásának költségei is részben fedezhetőek. A szükséges forrás megérkezését követően a Területfejlesztési Program legfeljebb 6 hónapon belül előállítható.

A szükséges forrás megérkeztéig – **áthidaló megoldásként** – a továbblépés három szinten került meghatározásra:

- a) **Meglévő tervdokumentumok szintézisének elkészítése:** a rendelkezésre álló térségi tanulmányok, dokumentumok szintézise, valamint azok tartalmának a területfejlesztési jogszabályok által meghatározott szempontok szerinti kidolgozása (várható befejezés: 2015. október);
- b) **Térség diverzifikáció (település mapping) elkészítése:** a polgármesterekkel és helyi döntéshozókkal, véleményformálókkal zajlott projektinterjúk valamint a helyi véleményeket tükröző szakértői mélyinterjúk alapján a települések arculatának körvonalazása, oly mértékben, hogy az a fejlesztési célokat egymástól elkülönülten egyértelműen kirajzolja;

- c) **Fejlesztési vízió elkészítése:** a fenti két anyag tapasztalatai alapján a Borvidék egészét közép- és hosszútávon meghatározó fejlesztés irányok strukturált, a jövőben elérhető fejlesztési forrásokra tekintettel történő meghatározása.

5. HELYI FEJLESZTÉSI TERVEK ELŐKÉSZÍTÉSE

A Fejlesztési Tanács Munkaszervezete aktívan részt vett a Borvidéken készülő, vagy azt érintő **fejlesztési tervek, egyéb tervdokumentumok előkészítésében, megalapozásában.** E körben külön is kiemelendő a városi szintű területfejlesztési stratégiák előkészítése (ITS-ek), valamint a megyei területfejlesztési stratégia. Esetenként nehézséget jelentett, hogy a Tanács a területfejlesztési törvényben foglalt hatáskörei ellenére nem került időben, és/vagy kellő súlyal bevonásra egyes tervdokumentumok előkészítésébe, ami rendre az adott tervdokumentum elkészültének hiányosságához, vagy elkészültének késedelméhez vezetett.

6. VILÁGÖRÖKSÉGI GONDNOKSÁG

A Tokaj- hegyalja Történelmi Borvidék Kultúrtáj világörökségi terület világörökségi gondnoksági feladatai ellátására 2015. augusztus 14. hatállyal Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft.-t, a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács Munkaszervezetét jelölte ki. A megtisztelő kijelölést a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. elfogadta és a világörökségi terület gondnoksági feladatok végrehajtását megkezdte a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvényben foglaltak szerint, együttműködésben a Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkárság munkatársaival.

7. JELENLÉT BORVIDÉKEN

Kiemelt cél, hogy a Munkaszervezet működése **egyre hangsúlyosabb mértékben jelenjék meg a Borvidéken.** Az elmúlt félévben felállításra került a Tanács és Munkaszervezetének irodája Tokajban. A Tanács Munkaszervezetének tagjai valamennyi borvidéki döntéshozóval egyeztetéseket (mélyinterjúkat) folytattak, a melyek tapasztalatainak feldolgozása a végéhez közeleg(szeptember végére megvalósul).

A Munkaszervezet két munkavállalója állandóan jelen van helyben, és a budapesti telephelyen dolgozó szakértők is heti több napot töltenek a Borvidéken. Folyamatban van idén további két kolléga Tokajba telepítése állandó jelleggel.

A 2015. év második felében a helyi jelenlét fokozódik. Valamennyi borvidéki település fejlesztési **szakértő referenset** kapott, akinek dedikált feladata az adott települések valamennyi fejlesztési ügyének segítése. Információs füzet áll kidolgozás alatt, amelyből a Tanács és Munkaszervezete azon kapacitásai ismerhetők meg, amelyeket helyben igénybe lehet venni. Az év második felében megrendezésre egy borvidéki **workshop**, ahol a települések által delegált szakértők tájékoztatása történik interaktív módon. **Folyamatosak lesznek az egyeztetések** a helyi döntéshozókkal, igényeikhez alkalmazkodva. A szakértői jelenlét fokozatosan heti 5 napra kerül felemelésre a Borvidéken.

8. A TANÁCS ÜLÉSEK ELŐKÉSZÍTÉSE

A Tanács 2015- ben két alkalommal tartott ülést, az alábbi napirendi pontokat érintően hozott a Tanács döntést az ülések alkalmával:

2015. február 4- én tartott Tanács ülés napirendi pontjai:

1. Az ügyvezető beszámolójának elfogadása a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. 2014. évi tevékenységéről és a 2014. évi költségvetés végrehajtásáról, az eszközbeszerzési szerződések jóváhagyása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, a Munkaszervezet vezetője
2. A Tanács 2014. évi költségvetése végrehajtásának jóváhagyása, a Tanács Elnökének felhatalmazása a Nemzetgazdasági Minisztérium felé történő elszámolásra
Előterjesztő: Tombor András, elnök
3. A Tanács tagjainak befizetései az 1996. évi XXI. tv. alapján, a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. tevékenységének üzletszerű gazdasági tevékenység útján történő finanszírozása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, a Munkaszervezet vezetője
4. A Tanács 2015. évi költségvetésének jóváhagyása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
5. A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. 2015. évi üzleti tervének és költségvetésének jóváhagyása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
6. A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. ügyvezetőjének felhatalmazása a Nemzetgazdasági Minisztériummal történő tárgyalásokra a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács közötti 2015. évre szóló támogatási szerződésről
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
7. A Tanács Szervezeti és Működési Szabályzatának és Ügyrendjének módosítása
Előterjesztő: Tombor András, elnök
dr. Illés Géza Márton, ügyvéd
8. A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. Alapító Okiratának módosítása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
dr. Illés Géza Márton, ügyvéd
9. A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. Szervezeti és Működési Szabályzatának és Javadalmazási Szabályzatának módosítása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
dr. Illés Géza Márton, ügyvéd
10. A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. Felügyelőbizottsága Ügyrendjének jóváhagyása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
dr. Illés Géza Márton, ügyvéd

2015. május 21- én tartott Tanács ülés napirendi pontjai:

1. Az ügyvezető írásbeli beszámolójának elfogadása a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. 2014. évi tevékenységéről és a 2014. évi költségvetés végrehajtásáról, a 2014. évi szerződések jóváhagyása, és a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. 2014. évre vonatkozó, a Számviteli tv. szerinti éves beszámolójának elfogadása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, a Munkaszervezet vezetője
2. A Tanács 2014. évi zárszámadási határozatának elfogadása, a Tanács Nemzetgazdasági Minisztérium felé történő pénzügyi-szakmai beszámolójának elfogadása
Előterjesztő: Tombor András, elnök
3. A Tanács tagjainak befizetései az 1996. évi XXI. tv. alapján, a Tanács 2015. évi költségvetési határozatának elfogadása, ennek hiányában az átmeneti gazdálkodásról szóló határozat elfogadása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
4. A Tanács Szervezeti és Működési Szabályzatának és Ügyrendjének módosítása
Előterjesztő: Tombor András, elnök
dr. Illés Géza Márton, ügyvéd
5. A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. ügyvezetője, Kolozsváry-Kiss Árpád ügyvezetői tisztségének megszüntetése és munkaviszonyának közös megegyezéssel történő megszüntetése 2015. július 31. napjával, az új ügyvezető megválasztása, a könyvvizsgáló megválasztása, az Alapító Okirat módosítása
Előterjesztő: Tombor András, elnök
Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
dr. Illés Géza Márton, ügyvéd
6. A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. Szervezeti és Működési Szabályzatának és Javadalmazási Szabályzatának módosítása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
dr. Illés Géza Márton, ügyvéd
7. A Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft. Felügyelőbizottsága Ügyrendjének jóváhagyása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető
dr. Illés Géza Márton, ügyvéd
8. A Világörökségi Gondnokságra vonatkozó támogatási szerződés előkészítésének jóváhagyása
Előterjesztő: Kolozsváry-Kiss Árpád, ügyvezető

Az év hátralevő részében a Munkaszervezet 2015. október elejére készül elő tanács ülés anyagaival, így a Tanács tagjainak döntése alapján 2015. október folyamán sor kerülhet tanács ülésre. Szakmai előterjesztéseket a Munkaszervezet az alábbi tárgykörökben készíti:

1. Meglévő tervdokumentumok szintézisének elkészítése
2. Térség diverzifikáció (település mapping) elkészítése
3. Fejlesztési vízió elkészítése
4. Fejlesztési projektlista
5. Világörökségi Gondnokság szakmai terve
6. 2016- os költségvetés (első olvasat)
7. Munkaszervezet 2016- os szakmai terve (első olvasat)